

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๓๕/๒๕๕๓

วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดี (นายมนัส เต็งประกอบกิจ) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดี (นายมนัส เต็งประกอบกิจ) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

องค์การตลาดเพื่อการเกษตร (ที่ถูกคือ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร) ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้องนายมนัส เต็งประกอบกิจ ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง) เป็นคดีหมายเลขคำที่ ๒๒๓๘/๒๕๔๕ ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทราบเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดี ฉบับลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ เมื่อผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๕ จึงเกินกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามนัยมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ฟ้องคดีเพิกเฉยละเลยการบอกกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าปรับตามสัญญาเป็นเวลานานเกินสมควรเป็นความล่าช้าในการดำเนินการของผู้ฟ้องคดีเอง มิใช่เหตุจำเป็น ประกอบกับการฟ้องคดีนี้มีใช้การฟ้องเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

- ๒ -

อันผู้ฟ้องคดีจะฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้

ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า สัญญาฝากเก็บ แปรสภาพและจัดจำหน่ายข้าวตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๒๕๔๗ มีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกสิทธิ์ของรัฐที่มีเพื่อให้การใช้อำนาจทางปกครองหรือการดำเนินการทางปกครองบรรลุผล โดยให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา และผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายใด ๆ จากผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้น สัญญานี้จึงเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อมีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองเกิดขึ้น ต้องยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อย่างไรก็ตามในระหว่างที่ศาลปกครองสูงสุดกำลังพิจารณาคำร้องอุทธรณ์นี้ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยได้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใหม่ว่า การฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องยื่นฟ้องภายในห้าปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี โดยที่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายวิธีสบัญญัติ เมื่อไม่มีบทเฉพาะกาลกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น จึงมีผลใช้บังคับกับคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองทุกคดีในทันที การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีจึงอาจบังคับสิทธิเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระหนี้ตามสัญญาได้ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ ซึ่งถือว่าเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ จึงเป็นการยื่นฟ้องภายในกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาคดีนี้บัญญัติไว้ จึงมีคำสั่งให้รับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

- ๓ -

ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องล่วงเลยกำหนดเวลาฟ้องหนึ่งปี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ไม่อาจนำมาใช้บังคับย้อนหลังกับคดีนี้ได้ และยังเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ โดยผู้ถูกฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองส่งประเด็นปัญหานี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ศาลปกครองกลางเห็นว่า เมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งที่ ๓๘๐/๒๕๕๑ ให้รับคำฟ้องคดีหมายเลขคำที่ ๒๒๓๘/๒๕๔๘ ของศาลปกครองกลางไว้พิจารณา และในการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ศาลต้องใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาบังคับ และผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงมีความจำเป็นที่ศาลปกครองกลางจะต้องส่งความเห็นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานศาลปกครอง กรณีคำร้องของผู้ถูกฟ้องคดียังไม่แจ้งชัดว่า ผู้ถูกฟ้องคดีประสงค์ที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นว่า การใช้กฎหมายย้อนหลังขัดต่อรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลปกครองได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ส่งคำร้องของผู้ถูกฟ้องคดี สรุปได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีประสงค์จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การที่ศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุดใช้กฎหมายฉบับนี้ย้อนหลังกับคดีนี้ไม่อาจกระทำได้ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

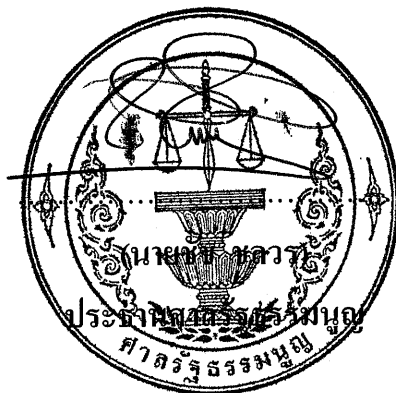

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างนั้นให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้ แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ” และมาตรา ๒๑๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องโต้แย้งว่า “การที่ศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุดใช้กฎหมายฉบับนี้บังคับย้อนหลังไม่อาจกระทำได้” นั้น เป็นการโต้แย้งการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีของศาลปกครอง ไม่ใช่เป็นการโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๕ -

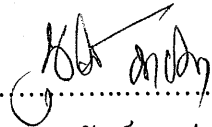
(คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๕๓)

(นายจรยุทธ์ ชาติชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

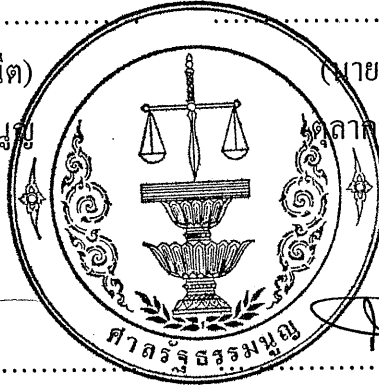
(นายเฉลิมพล ไชยบูรณ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

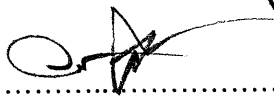

(นายณรงค์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

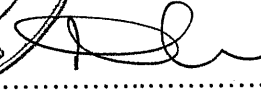

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

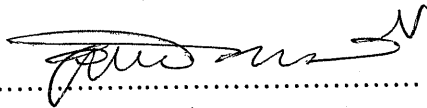

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ